

عواید و مضرات کنسرسیوم در دو دیدگاه

۱۴ مرداد ۱۴۰۰ ساعت ۱۱:۰۰

به باور شاه عایدات ایران از فروش نفت بخارج در سال ۱۹۶۰ متجاوز از صد میلیون لیره بود اما به گفته دکتر مصدق، شاه و دربار وسایل کار را طوری ترتیب دادند که قراردادی بدتر از قرارداد «گس - گلشائیان» که مجلس پانزدهم آن را تصویب نکرد تصویب شود.

بعد از کودتای ۲۸ مرداد ۱۳۳۲، مشکل نفت در قالب کنسرسیومی متشکل از چند کشور غربی حل شد. شاه مدعی بود که این قرارداد عایدات زیادی را از نفت شامل حال ایران کرده است در حالی که به باور دکتر مصدق، کنسرسیوم منجر به ضرر هنگفتی به ملت بوده است.

«طبق یک خبری که در جریده کیهان مندرج ۳۱ فروردین ۱۹۶۰ منتشر شده عایدات ایران از فروش نفت بخارج در این سال متجاوز از صد میلیون لیره شده است. چنانچه از سوءاستفاداتی که شرکت‌های خارجی از این امتیاز می‌کند صحبت نکنیم و قبول نمائیم که عوائد نفت در سال ۱۹۶۰ همین است که کنسرسیوم قلمداد می‌کند از قراردادی که به توجهات اعلیحضرت همایون شاهنشاه در مجلس هجدهم گذشت ۳۵۰۰ میلیارد ریال در مدت سی و چهار سال به ملت ضرر رسیده است و با تأسفی که شاهنشاه در فصل دوازدهم کتاب «مأموریت برای وطنم» از تمدید امتیاز در عهد سلطنت پدر تاجدار خود اظهار و چنین فرموده‌اند: «در این قرارداد مدت امتیاز تا سال ۱۹۹۳ تمدید گردید و این نکته مایه تأسف بود» باز خودشان وسایل کار را طوری ترتیب دادند که قراردادی بدتر از قرارداد «گس - گلشائیان» که مجلس پانزدهم آن را تصویب نکرد تصویب شود و دو سال هم از این نظر که زمان دولت من شرکت سابق از کار افتاد بعنوان جریمه ملت به مدت سی و دو سال اضافه گردد.»

منبع: محمد مصدق، خاطرات و تألمات دکتر مصدق، به کوشش دکتر ایرج افشار، تهران، انتشارات محمدعلی علمی، ۱۳۶۴، صص

۲۰۴- ۲۰۵

آدرس مطلب :

<https://www.cafetari.kh.com/news/۴۸۴۶۲/عواید-مضرات-کنسرسیوم-دیدگاه-دو>